

Suvestinė redakcija nuo 2016-04-19 iki 2018-12-05

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [55-2741](#), i. k. 1122330ISAK0/D1-401

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL AŠTRIAŠNIPIŲ ERŠKETŲ POPULIACIJOS ATKŪRIMO LIETUVOJE
2012–2020 METAIS PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2012 m. gegužės 8 d. Nr. 3D-330/D1-401
Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 2 dalimi ir 23 straipsnio 1 dalimi, atsižvelgdami į tai, kad aštriašnipiai eršketai įrašyti į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 504 „Dėl į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo patvirtinimo“ ir įvertindami šios žuvų rūšies išteklių atkūrimo bei išsaugojimo Lietuvoje svarbą:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3D-824/D1-874](#), 2014-11-04, paskelbta TAR 2014-11-05, i. k. 2014-15781

1. T v i r t i n a m e pridedamus:

1.1. Aštriašnipių eršketų populiacijos atkūrimo Lietuvoje 2012–2020 metais programą;

1.2. Aštriašnipių eršketų populiacijos atkūrimo Lietuvoje 2012–2020 metais programos įgyvendinimo priežiūros grupę.

2. P a v e d a m e Aštriašnipių eršketų populiacijos atkūrimo Lietuvoje 2012–2020 metais programos įgyvendinimo priežiūros grupei:

2.1. koordinuoti Aštriašnipių eršketų populiacijos atkūrimo Lietuvoje 2012–2020 metais programoje numatytų priemonių įgyvendinimą;

2.2. kiekvienais metais iki kovo 1 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai teikti ataskaitą apie Aštriašnipių eršketų populiacijos atkūrimo Lietuvoje 2012–2020 metais programos įgyvendinimą, prireikus teikti pasiūlymus dėl jos pakeitimo ar patikslinimo.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KAZYS STARKEVIČIUS

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2012 m. gegužės 8 d.
įsakymu Nr. 3D-330 / D1-401

AŠTRIAŠNIPIŲ ERŠKETŲ POPULIACIJOS ATKŪRIMO LIETUVOJE 2012–2020 METAIS PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Aštriašniapių eršketų populiacijos atkūrimo Lietuvoje 2012–2020 metais programos (toliau – programa) tikslas – sukurti teises, materialias ir finansines priemones, siekiant pagausinti Lietuvos biologinę įvairovę, atkurti ir išsaugoti į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 504 „Dėl į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo patvirtinimo“, įrašytos žuvų rūšies – aštriašniapių eršketų (*Acipenser oxyrhynchus Mitchill*) (toliau – aštriašnipis eršketas) – populiaciją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-824/D1-874](#), 2014-11-04, paskelbta TAR 2014-11-05, i. k. 2014-15781

2. Šioje programoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatyme, Lietuvos Respublikos mėgėjiškos žūklės įstatyme, Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatyme.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-824/D1-874](#), 2014-11-04, paskelbta TAR 2014-11-05, i. k. 2014-15781

II. ESAMA BŪKLĖ

3. Iki XIX a. pabaigos eršketai buvo sutinkami Lietuvos žuvininkystės vandens telkiniuose: Nemune, Neryje, Merkyje, Šventojoje, Baltijos jūroje. Didėjantis užterštumas, upių tvenkimas ir melioravimas nuskurdino buveines, o drastiška šių žuvų žvejyba XX a. viduryje sąlygojo šios rūšies išnykimą Lietuvos žuvininkystės vandens telkiniuose. Manoma, kad Lietuvos žuvininkystės vandens telkiniuose gyveno atlantinis eršketas (*Acipenser sturio L.*), tačiau pastarąjį dešimtmetį atlikus genetinius tyrimus nustatyta, kad Baltijos jūroje prieš 800–1200 metų gyveno aštriašnipiai eršketai. Šis faktas atvėrė naujas eršketų išteklių atkūrimo galimybes. Aštriašnipiai eršketai yra gana plačiai paplitę Šiaurės Amerikoje, jų populiacija pakankamai gausi, kad būtų galima gauti medžiagos reintrodukcijos darbams. Vokietijoje ir Lenkijoje pradėti vykdyti aštriašniapių eršketų reintrodukcijos darbai. Iš Kanados vandenyse sugautų reproduktorių ikrų išinkubuota, paauginta ir į Oderio, Vyslos baseinų upes per paskutinius 6 metus išleista virš 100 tūkst. vnt. paaugintų aštriašniapių eršketų jauniklių.

4. 2007 m. lapkričio 15 d. Helsinkio komisija (HELCOM) patvirtino Baltijos jūros veiksmų planą. 1992 m. balandžio 9 d. Helsinkio konvenciją dėl Baltijos jūros baseino jūrinės aplinkos apsaugos pasirašiusios šalys įsipareigojo siekti geros Baltijos jūros biologinės įvairovės būklės ir imtis priemonių išnykusioms rūšims atkurti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-824/D1-874](#), 2014-11-04, paskelbta TAR 2014-11-05, i. k. 2014-15781

5. Aštriašnipiai eršketai įrašyti į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą.

6. Įgyvendinant 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 5 tomas, p. 275), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Tarybos direktyva 2013/64/ES (OL 2013 L 353, p. 8), ir 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/44/EB dėl gėlojo vandens, kuriam reikalinga apsauga arba kuri reikia gerinti, kad jame galėtų gyventi žuvis, kokybės (OL 2006 L 264, p. 20) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr.1137/2008 (OL 2008 L 311, p. 1), nuostatas, vandens kokybė Lietuvos upėse gerėja, verslinė žvejyba upėse (išskyrus specializuotą stintų ir ungurių žvejybą) nevykdoma ir tai sudaro palankias sąlygas atkurti Lietuvoje didžiausių praeivių žuvų – aštriašnių eršketų – populiaciją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-824/D1-874](#), 2014-11-04, paskelbta TAR 2014-11-05, i. k. 2014-15781

III. PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI

7. Programos tikslas – atkurti ir išsaugoti aštriašnių eršketų išteklius Lietuvos žuvininkystės vandens telkiniuose.

8. Programos uždaviniai:

8.1. sudaryti palankias sąlygas aštriašnių eršketų populiacijai atkurti Lietuvos žuvininkystės vandens telkiniuose;

8.2. užtikrinti, kad kasmet į Lietuvos upes būtų įveisiamas mokslininkų rekomenduojamas aštriašnių eršketų jauniklių kiekis.

IV. PROGRAMOS VERTINIMO KRITERIJAI IR SIEKIAMAS REZULTATAS

9. Programos vertinimo kriterijai:

9.1. aštriašnių eršketų inkubavimui ir paauginimui pritaikytų cechų kiekis (vnt.);

9.2. kasmet į Lietuvos upes būtų išleidžiamas mokslininkų rekomenduojamas aštriašnių eršketų jauniklių kiekis (vnt.).

10. Programos siekiamas rezultatas – iki 2030 m. Lietuvos žuvininkystės vandens telkiniuose būtų atkurta gyvybinga, natūraliai neršianti aštriašnių eršketų populiacija.

V. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

11. Įgyvendinant programą numatoma vykdyti šias priemones:

11.1. įrengti aštriašnių eršketų veisimo ir paauginimo cechus Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Žuvininkystės tarnyba) Žuvivaisos skyriaus poskyriuose, kuriuose būtų taikomos naujausios eršketinių žuvų veisimo ir paauginimo technologijos, įsigyti tam reikalingą įrangą ir priemones;

11.2. įdiegti eršketinių žuvų veisimo ir paauginimo technologijas;

11.3. įsigyti aštriašnių eršketų ikrų ir juos inkubuoti;

11.4. įsigyti aštriašnių eršketų jauniklių ir juos paauginti;

11.5. vykdyti aštriašnių eršketų išteklių fiziologinės būklės stebėseną, ichtiopatologinius bei genetinius tyrimus;

11.6. išleisti į Lietuvos upes aštriašnių eršketų jauniklių;

11.7. aštriašnius eršketų jauniklius ženklinti telemetriniais ženklais;

11.8. įsigyti telemetrinių ženklų sekimo įrangą ir stebėti ženklintų aštriašnių eršketų jauniklius;

11.9. tirti aštriašnių eršketų migraciją ir elgseną;

11.10. tirti aštriašnių eršketų augimą ir mitybą natūraliomis sąlygomis;

11.11. sudaryti aštriašnių eršketų reproduktorių bandą Žuvininkystės tarnybos Žuvivaisos

skyriaus poskyriuose ir ją naudoti veisimui;

11.12. reglamentuoti verslinę ir mėgėjų žvejybą nustatant priemones, mažinančias aštriašnių eršketų sugavimą;

11.13. uždrausti statyti užtvankas ar kitus hidrotechninius įrenginius, apsunkinančius šių žuvų migraciją upėse, svarbiose aštriašnių eršketų migracijai;

11.14. informuoti visuomenę apie aštriašnių eršketų išteklių atkūrimą.

12. Programos įgyvendinimo priemonių veiksmų planas pateikiamas priede.

VI. PROGRAMOS KOORDINAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

13. Programos įgyvendinimą koordinuoja Aštriašnių eršketų populiacijos atkūrimo Lietuvoje 2012–2020 metais programos įgyvendinimo priežiūros grupė (toliau – priežiūros grupė).

14. Programą pagal kompetenciją įgyvendina Žuvininkystės tarnyba ir Aplinkos apsaugos agentūra. Įgyvendinant programą gali dalyvauti mokslo ir studijų institucijos.

15. Žuvininkystės tarnyba, vadovaudamasi programa, vykdo aštriašnių eršketų dirbtinio veisimo ir išleidimo į Lietuvos žuvininkystės vandens telkinius darbus pagal Žuvų ir vėžių įveisimo į valstybinius vandens telkinius, į kuriuos neišduoti leidimai naudoti žvejybos plotą, kasmetinius planus, organizuoja mokslinius tyrimus, susijusius su šių žuvų dirbtiniu veisimu.

16. Aplinkos apsaugos agentūra organizuoja aštriašnių eršketų išteklių atkūrimo Lietuvos žuvininkystės vandens telkiniuose stebėseną, organizuoja ir koordinuoja šių žuvų išteklių, buveinių ir migracijos kelių apsaugą.

17. Žuvininkystės tarnyba ir Aplinkos apsaugos agentūra kiekvienais metais iki vasario 1 d. priežiūros grupei teikia informaciją apie atliktus darbus.

VII. PROGRAMOS FINANSAVIMAS

18. Programos įgyvendinimas finansuojamas Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis.

19. Programai įgyvendinti gali būti naudojamos Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos, kitų užsienio valstybių ir tarptautinių fondų lėšos, privačių asmenų lėšos ir kiti finansavimo šaltiniai.

Aštriašnių eršketų populiacijos
atkūrimo Lietuvoje 2012–2020 metais programos
priedas

**AŠTRIAŠNIŲ ERŠKETŲ POPULIACIJOS ATKŪRIMO LIETUVOJE 2012–2020 METAIS PROGRAMOS
VEIKSMŲ PLANAS**

Eil. Nr.	Veiksmai	Metai/ Lėšų poreikis, tūkst. Eur.									Galimi finansavimo šaltiniai	Atsakingos institucijos
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
1.	Paruošiamieji darbai (vizitai į Lenkijos eršketų auginimo įmonę, ryšių užmezgimas su kitų šalių mokslo institucijomis ir žuvivaisos įmonėmis)	2,90	2,90	-	-	-	-	-	-	-	ŽT biudžeto lėšos	ŽT
2.	Įrengti aštriašnių eršketų veisimo ir paauginimo cechus	-	202,73	-	-	-	-	-	-	-	EŽF lėšos	ŽT
3.	Įsigijimas ir įdiegimas technologinės įrangos ŽT Žuvivaisos skyriaus poskyriams, kuriuose bus inkubuojami aštriašnių eršketų ikrų ir paauginami jaunikliai	57,90	-	-	-	-	-	-	-	-	ŽT biudžeto lėšos ES finansinės paramos lėšos	ŽT
4.	Ikrų įsigijimas (tūkst. vnt./tūkst. Eur)	7/1,01	7/1,01	14/1,88	14/1,88	14/1,88	14/1,88	-	-	-	ŽT biudžeto lėšos ES finansinės paramos lėšos	ŽT
5.	Ikrų inkubavimas	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	1,74	1,74	1,74	ŽT biudžeto lėšos ES finansinės paramos lėšos	ŽT
6.	Jauniklių įsigijimas (tūkst. vnt./tūkst. Eur)	3/1,16	3/1,16	3/1,16	2/0,87	2/0,87	2/0,87	-	-	-	ŽT biudžeto lėšos	ŽT
7.	Jauniklių auginimas ir priežiūra	3,19	3,19	3,19	3,19	3,19	3,19	3,48	3,48	3,48	ŽT biudžeto lėšos ES finansinės paramos lėšos	ŽT
8.	Pašarų įsigijimas	3,19	3,19	5,07	4,34	4,34	4,34	4,34	5,79	5,79	ŽT biudžeto lėšos ES finansinės paramos lėšos	ŽT

Eil. Nr.	Veiksmai	Metai/ Lėšų poreikis, tūkst. Eur.									Galimi finansavimo šaltiniai	Atsakingos institucijos
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
9.	Jauniklių fiziologinės ir genetinės būklės nustatymas	2,90	2,90	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	1,74	1,74	ŽT biudžeto lėšos ES finansinės paramos lėšos AARP lėšos	ŽT GTC EI
10.	Jauniklių paleidimas į upes	0,87	0,87	0,87	0,87	0,87	0,87	1,45	1,45	1,45	ŽT biudžeto lėšos	ŽT GTC EI
11.	Telemetrinių ženklų įsigijimas ir aštriašnių eršketų jauniklių ženklavimas telemetriniais ženklais	2,32	2,32	2,32	2,32						ES finansinės paramos lėšos	ŽT GTC EI
12.	Telemetrinių ženklų sekimo įrangos įsigijimas	1,45	1,45	1,45	1,45						ES finansinės paramos lėšos	ŽT GTC EI
13.	Jauniklių migracijos ir elgsenos tyrimai	2,90	2,90	2,90	2,90	2,90	2,90	2,90	2,90	2,90	ES finansinės paramos lėšos	ŽT GTC EI
14.	Jauniklių augimo ir mitybos natūraliomis sąlygomis tyrimai	3,48	3,48	3,48	3,48	3,48	3,48	3,48	3,48	3,48	ES finansinės paramos lėšos	ŽT GTC EI
15.	Tolesnis aštriašnių eršketų auginimas ir motininės bandos formavimas	1,16	1,16	1,16	1,16	1,16	1,45	1,45	1,45	1,45	ŽT biudžeto lėšos	ŽT
16.	Ikrų paėmimas (iš užaugintų Lietuvoje reproduktorių) ir inkubavimas	-	-	-	-	-	-	-	1,45	1,45	ŽT biudžeto lėšos	ŽT
17.	Verslinės ir mėgėjų žvejybos reglamentavimo priemonių, mažinančių galimus aštriašnių eršketų sugavimus, nustatymas	-	-	-	-	-	-	-	-	-		AM
18.	Visuomenės informavimas apie aštriašnių eršketų išteklių atkūrimą	0,87	0,87	0,87	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	ŽŪM, ŽT, AM biudžeto lėšos	ŽŪM, ŽT, AM

Pastabos:

Vartojamos santrumpos:

AM – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija;

EŽF – Europos žuvininkystės fondas;

ŽŪM – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;

ŽT – Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos;

GTC EI – Gamtos tyrimų centro Ekologijos institutas;

AARP – Aplinkos apsaugos rėmimo programa;
ES – Europos Sąjunga.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-824/D1-874](#), 2014-11-04, paskelbta TAR 2014-11-05, i. k. 2014-15781

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2012 m. gegužės 8 d.
įsakymu Nr. 3D-330 / D1-401

AŠTRIAŠNIPIŲ ERŠKETŲ POPULIACIJOS ATKŪRIMO LIETUVOJE 2012–2020 METAIS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪROS GRUPĖ

1. S u d a r o m e Aštriašnipių eršketų populiacijos atkūrimo Lietuvoje 2012–2020 metais programos įgyvendinimo priežiūros grupę (toliau – Priežiūros grupė):

Agnė Razmislavičiūtė-Palionienė – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Žuvininkystės departamento (toliau – Žuvininkystės departamentas) direktorė, Priežiūros grupės vadovė;

Ramunė Mickuvienė – Žuvininkystės departamento direktoriaus pavaduotoja, Priežiūros grupės vadovo pavaduotoja;

Laimutis Budrys – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos skyriaus vyriausiasis specialistas;

Egidijus Bukelskis – Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto Zoologijos katedros docentas;

Valdas Gečys – Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Žuvininkystės tarnyba) Žuvivaisos skyriaus vedėjas;

Vilmantas Graičiūnas – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos skyriaus vedėjas;

Vytautas Kesminas – Gamtos tyrimų centro Ekologijos instituto Hidrobiontų ekologijos ir fiziologijos laboratorijos vadovas;

Kęstutis Motiekaitis – Valstybinės aplinkos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Strategijos skyriaus vedėjas;

Saulius Stakėnas – Gamtos tyrimų centro Ekologijos instituto Gėlųjų vandenų ekologijos sektoriaus vyresnysis mokslo darbuotojas;

Indrė Šidlauskienė – Žuvininkystės tarnybos direktorė;

Laima Vaitonytė – Žuvininkystės departamento Žuvininkystės politikos skyriaus vyriausioji specialistė.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-824/D1-874](#), 2014-11-04, paskelbta TAR 2014-11-05, i. k. 2014-15781

Nr. [3D-220/D1-260](#), 2016-04-18, paskelbta TAR 2016-04-18, i. k. 2016-09860

2. P a v e d a m e Priežiūros grupei pirmojo posėdžio metu patvirtinti darbo reglamentą.

3. N u s t a t o m e, kad į Priežiūros grupės posėdžius esant poreikiui gali būti kviečiami ir kitų institucijų, įmonių ir organizacijų atstovai.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas Nr. [3D-824/D1-874](#), 2014-11-04, paskelbta TAR 2014-11-05, i. k. 2014-15781

Dėl žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2012 gegužės 8 d. įsakymo Nr. 3D-330/D1-401 „Dėl Aštriašnipių eršketų populiacijos atkūrimo Lietuvoje 2012–2020 metais programos patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas Nr. [3D-220/D1-260](#), 2016-04-18, paskelbta TAR 2016-04-18, i. k. 2016-09860

Dėl žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2012 gegužės 8 d. įsakymo Nr. 3D-330/D1-401 „Dėl Aštriašnių eršketų populiacijos atkūrimo Lietuvoje 2012–2020 metais programos patvirtinimo“ pakeitimo